

· FØROYA · SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 26 Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu Leygardagin 26. juni 1943 Blaðið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið 17. árg.

„Ikki upp við lønunum“!

Tað hevur verið, er og verður fólkaflokksins aðaluppgáva.

Tingstarvið prógvar:

Fólkaflokkurin var:

- 1) ímóti við lóg at seta mark fyri uppásetan hjá tí handlandi
- 2) ímóti við lóg at seta príseftiransarar kring landið
- 3) ímóti at átala heilsølumann, ið hevði biðið Bretar ikki seta vøruprísirnar niður
- 4) ímóti at biðja Bretar sleppa okkum úr útlendska heilsølumanna monopolinum, so vit kunnu keypa bilgast.

Ein skal sum kunnugt hoyra nógv, áðrenn oyruni detta av.

Men at siggja og hoyra fólka-flokkin beinleiðis breggja sær av, at hann hevur barst fyri at fáa prísirnar niður, er meiri enn ein hampuligur miðalmaður kann standa fyri.

Sum nú hetta petti, ið »Dagblaðið» av 11. juni sleingir lesarunum í eyguni:

»Niður við prísunum, so lönirnar verða hósandi, og ikki upp við lønunum og lata prísirnar klára seg sjálvar, tað er munurin mill um tað, sum vit frá fólkaflokkinum hava viljað sett í verk, og tað sum 17-manna valdið hevur útint, meðan teir hava haft ræðið».

Hvat gjerdi fólkaflokkurin fyri at fáa eina stranga prislóg?

Hann setti ikki so frætt sum ein bókstav av einum upp-skoti fram!

Hann vildi so statt ikki seta mark fyri, hvussu nógv, ein skuldi hava loyvi at seta uppá.

Tann príseftiransingarlóg, ið javnaðarmenn tingu troðkað ígjøgnum, er ein hin strangasta í Norðan-londum og kanska í heiminum við undantak av summum kriggslondum.

Høvuð teir handlandi hildið heða lóg, vildu prísirnar á okkara vør-um ikki verða óvanliga høgir.

Tá ið nú fólkaflokkurin viðgongur, at prísirnar eru ov høgir, er harvið eisini av sjálvum høvuðs-verjarunum av grossistapna, stór-keypmanna og allra handlandi manna atgongu til at selja, sum livi lystir, og kappingin loyvir, ásannað, at teir, ið selja vørurnar — annaðhvørt heilsølumaðurin ella smásølumaðurin ella kanska báðir — eru brótarar av prislógini.

(Framh. á 4. síðu).

Ellisrentan

varð kryplað av afturhaldsflekkunum ið við síni andsteðu hava ferkomið hundradir av lús-undum fyri leim gomlu.

Sum kunnugt reistu javnaðarmenn málið um ellisrentu til tey gomlu.

Men tað var at byrja við sum at tala fyri dulum oyrum.

Javnaðarmanna uppskotið um at veita teim gomlu í Føroyum ellisrentu í sama mun sum tey gomlu í Danmark fingu, fall uttan at nakað var sett ístaðin.

Men so at enda vildi ein meirluti á tingi ganga við til eipa ellisrentulóg, men við nógv minni ellisrentu enn í Danmark.

At menn vildu ganga við til príncippið um ellisrentu sum ein rættur hjá teim gomlu var eitt framtig. Men tað var ein ótilgevilig gerð at seta ellisrentuna so lága, sum gjørt var.

Uppskotini vóru hesi:

Afturhaldsflokkarnir:	Javnaðarflokkurin:
60 ára hjún 200 kr.	600 kr.
60 ára einlig 100 -	400 -
65 ára hjún 300 -	600 -
65 ára einlig 150 -	400 -
70 ára hjún 400 -	600 -

Afrat uppskotinum hjá afturhaldsflokkunum er at leggja, at um ein tók ellisrentu, tá ið ein var 60 ella 65 ár, fekk hann ongatið meiri enn tað ið 60 ella 65 ára aldur gav.

Harmiligt, at afturhaldið skuldi vinna!

Men javnaðarmenn vilja tú ikki gevast fyrr enn uppgávan at veita teim gomlu ein sorgleysan aldurðóm er loyst.

Ein og hver rættugsandi Føroyingur eigur at fylkjast við javnaðarmonnum fyri at fremja hetta rættvisa mál.

Viðmerkingar.

Mjølprísurin.

Slak 4 oyru kg í bruttofortjenastu og slak 5,2 pst. uppá-setan til rindan av føstum lønum, rentu og øðrum.

»Dagblaðið» eins og Th. Petersen roynir enn at verja og hevna heilsølumannin við aftur at stinga út skrønuna um tey 11 oyruni.

Okkum rennur í huga, tá ið fólkatingsmaðurin á sinni sum lundin sligin á nevið fekk ikki eitt orð fyri, tá ið J. O. Joensen fyrrv. landshandilsstjóri visti, at skrønan um tey 11 oyruni var hópisleys.

Thorstein Petersen, fólkatingsmaður, slongdi undir tingsetu út, at vørubandilin seldi mjølið 11 oyru ov dyrt — hann skuldi hava fingið hesar upplýsingar frá so góðum manni sum Jákupi heilsølumanni.

P. M. Dam bað so sum tingnevndarformaður fyrrverandi og núverandi stjórar fyri landshandlinum og príseftiransingarráðsformannin koma á fund í nevndini saman við Thorstein Petersen.

Báðir handilsstjórnir og príseftiransingarráðsformaðurin segdu hesa skuldsetan vera burtur úr vón og víti.

Hvat segði tá Thorstein Petersen? Ikki eitt einasta orð!

Hann sum lundin sligin á nevið — snópin!

Eftir áheitan frá sama tingnevndarformanni vórðu Bretar biðnir um at arbeiða saman við príseftiransingarráðnum fyri at koma til botns

í príspolitikkinum. Bretar kunnu jú betur sleppa fram at grossistaprísunum niðri.

Hitt fyrsta úrslitið av hesi bretska kanningini liggur nú fyri.

Vit vilja biða við at finnast at hesi kanning — hon er bara komin fyrsta fetið fram. Men vit kunnu ikki halda afturi tá áheitan til Bretar ikki at helma á, fyrr enn alt liggur í ljósi niðri í Bretlandi. Her hugsa vit serliga uppá:

1) Hvussu nógv keypa vit vørurnar dýrari, tí vit noyðast at keypa tær frá ávisum heilsølumonnum niðri við ávisum agentum í Føroyum?

2) Hvussu er ágóðin hjá okkara heimligu agentum uppá vørurnar, ið verða seldar ígjøgnum teir?

Fáa teir annað enn tey heimilaðu 12½ % (nógv ov nógv! 5 vóru ivaleyst), og í ájáltandi fall hvussu nógv?

(Framhald á 4. síðu).